

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ” - ГРАД БУРГАС, КВ. ПОБЕДА

тел. 056/ 84-31-59, e-mail: info-200218@edu.mon.bg

**УТВЪРЖДАВАМ:
МАГДАЛЕНА ЯНДЖИЕВА
ДИРЕКТОР**

ПРОГРАМА

**ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ
УЯЗВИМИ ГРУПИ**

(2026 -2029 г.)

Настоящата Програма е приета с решение на ПС от 11.09.2026 г., Протокол № 8/11.09.2026 г.

I. УВОД

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с деца и ученици от ОУ „Христо Ботев“ – гр. Бургас, кв. Победа и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование.

Изграждането и е подчинено на основните приоритети на правителството в посока изграждане на образователна среда за:

- разгръщането на потенциала на всеки ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
- по-високо качество и по-добър достъп до образование;
- ранна превенция на учителски затруднения;
- включващо обучение на ученици със специални образователни потребности (СОП);
- включващо обучение и социално включване на ученици с девантно поведение; разширяване на обхвата на институциите в училищното образование за осъществяване на включващо обучение и напътяване на достатъчен положителен опит в тази област.

Училищната програма е част от Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие и цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната.

Начините за приобщаване на учениците са много и най-разнообразни, но в основната си част са базирани на образователни мерки. От една страна, се насърчава ученето през целия живот: специални програми обхващат децата от най-ранна възраст, от друга страна се набляга на интеркултурното образование, умението за общуване с представители на различни култури, съзнателно изграждане на толерантност. Особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение.

Четири са групите ученици, които в Закона за предучилищното и училищно образование /ЗПУО/ са определени като уязвими или с потребности от допълнителна работа:

1. Ученици в риск (*от ранно напускане на училище; със слаба мотивация за постигане на по-високи резултати в обучението и развитието; жертва на насилие и тормоз; жертва на въвеждане в трафик на хора; погусирани и сираци, с родителски емигранти; с девиантно поведение; участващи в употреба и/или разпространение на алкохол, тютюневи изделия, наркотични вещества и опити; участващи и склонни към развиеването на зависимости към хазартни игри; от етническите малцинствени групи*).
2. Ученици със специални образователни потребности (СОП).
3. Ученици с изяви дарби.
4. Ученици с трайни здравословни проблеми.

Въздействието върху всеки представител от тези групи е предизвикателство пред учителите, което неизбежно води до промяна на традиционните педагогическите практики и създава нова обучителна ситуация за намиране на начини за учене и напредък за всяко дете.

Най-важното в образователната практика и взаимодействието с учениците от тези четири групи в посока на тяхното успешно приобщаване и осигуряване на равни възможности за обучение и развитие е да се прояви разбиране за тяхното различие. Ученето да се свързва със силните им страни и интересите им, а учителят да е посредникът, който да планира и улеснява процеса. Неговото майсторство следва да е в откриването на точките на включване на всяко дете в ученето, в събуждането и поддържането на желанието му да знае и изследва, в търсенето и в намирането на форми, отговарящи на засиления интерес и в прилагане на решения за активното му участие.

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички българските граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието;
- Националния план за интегриране на деца със СОП и/или хронични заболявания в системата на народната просвета.

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такава в училище, съобразно неговите лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи в училище са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изяви дарби, деца-сираци и полусираци, деца-бежнци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

II. Подкрепа за личностно развитие

Подкрепата за личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

1. Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в училище за координатор е определен педагогически специалист, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование.

Общата подкрепа в училище се осъществява от екип, ръководен от координатора, както и училищен психолог, логопед, педагогически съветник. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик. Общата подкрепа включва различна екипна работа също така и между отделните специалисти и осигуряване или насочване към занимания по интереси. Заниманията по интереси се организират от училище.

Кариерното ориентиране, провеждано от педагогическия съветник или консултант от кариерен център също е част от общата подкрепа на учениците от първи до последния клас за училището.

В училището функционира пригледена стая за училищна библиотека, която чрез осъществяване на различни дейности представява част от общата подкрепа на децата и учениците.

Описаните морални и материални награди също са част от предоставяната от училището обща подкрепа.

Общата подкрепа включва и други дейности, подробно описани в Наредбата за приобщаващото образование.

2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик.

Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- затруднения във физическото, познавателното, езиковото, социалното, емоционалното и творческо развитие на детето спрямо децата от същата възрастова група,
- деца с хронични заболявания;
- деца в риск;

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация;
- рехабилитация на слуха;
- зрительна рехабилитация;
- рехабилитация на комуникативни нарушения;
- осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- специализирани средства;
- ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, училището уведомява отдел „Закрила на детето“, по местоживее на детето, с цел социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При наличие на три и повече деца/ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредбата за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изявиени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

III. План за изпълнение на програмата

Мерки за реализиране на програмата	Отговорни лица	Срок за изпълнение	Индикатори	Очаквани резултати
1. ОРГАНИЗИРАНЕ И КООРДИНИРАНЕ НА ПРОЦЕСА НА ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ				
1. Със заповед на директора на училището се определя координатор за осигуряване на процеса за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.	Директор	В началото на учебната година.		
2. Провеждане на редовни екипни срещи с класните ръководители на учениците от I – VII клас, учителите и други специалисти за организиране на процеса на обща и допълнителна подкрепа на учениците	Класни ръководители; Директор; Учители; Пед. съветник, ресурсен учител	постоянен	Брой ученици: - с хронични заболявания; - с обучителни трудности; - в риск; - със специални образователни потребности; - поведенчески проблеми - с изявени дарби	Предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците.
3. Утвърждаване на списък с учениците, на които ще се предоставя допълнителна подкрепа за личностно развитие	Директор; Класни ръководители съвместно с учителите, пед.	В началото на учебната година	Брой ученици	

	съветник, ресурсен учител			
4. Проучване на факторите, поражащи нуждата от обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.	Координатор; Класни ръководители съвместно с учителите, пед. съветник	постоянен	Изготвяне на план за подкрепа на ученика съобразно индивидуалните му потребности	Да добием по-ясна представа за проблемите на ученика, за да получим адекватна подкрепа и помощ.
5. Проследяване на динамиката в развитието на ученика и при необходимост се внасят промени в плана за подкрепа и в индивидуалните учебни програми	Педагогически съветник,ресурсен учител; Класни ръководители	постоянен	Резултати	Предоставяне на равни възможности на всеки ученик и приобщаване на учениците от уязвими групи.

II. КОРЕКТИВНИ МЕРКИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

Общата подкрепа за личностно развитие в училище се изразява в включването на учениците в:	Училищен екип; Учителите; Ресурсен учител; педагогически съветник, психолог	постоянен	Брой ученици, на които ще се предоставя допълнителна подкрепа за личностно развитие	Установяване ефективността на работа на програмата и напредъка на учениците.
- Допълнително обучение по учебни предмети при условията на Закона на предучилищното и училищното образование;				

- Консултации по учебни предмети и допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове; - Логопедична работа с учениците; - Психолого-педагогическа работа с учениците - Занимания по интереси за развитие на способностите, компетентностите и изявата на учениците в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта; - Изграждане на позитивен психологически климат въз основа на Механизма за противодействие на училищния тормоз на учениците;				
---	--	--	--	--